

Posudek na diplomovou práci

ŠVÁB, Petr (2006): *Dopady suburbánního rozvoje na chráněnou krajinnou oblast Český kras*. Univerzita Karlova v Praze. Přírodovědecká fakulta. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje. 78 stran + 9 volných mapových příloh.

Diplomová práce Petra Švába je zaměřena na střet suburbanizačního procesu a ochrany krajiny na příkladu CHKO Český kras. Práce má charakter aplikovaného výzkumu a vznikla na základě zadání správy CHKO. Autor se zaměřuje především na dopady suburbánního rozvoje na fyzické prostředí vybraných obcí chráněné oblasti a možnosti regulace výstavby ve vybraných obcích.

Diplomová práce není obsáhlá, sestává ze čtyř kapitol, úvodu a závěru. V seznamu literatury je uvedeno 64 titulů české i zahraniční literatury a zdrojů dat. Práci doplňuje 9 mapových příloh vložených do kapsy v zadní předsádce.

Úvod je napsán dobře, obsahuje cíle a strukturu práce. Autor si klade 8 výzkumných otázek, které jsou v práci postupně rozebírány. Teoretické zarámování práce je poměrně chudé, vychází především z domácí literatury, ve které není prozatím obsaženo mnoho zkušeností s důsledky tohoto procesu. Práci se zahraniční literaturou a její sporadické využití pokládám za největší slabinu diplomové práce. Diskutována měla být zejména otázka dopadů suburbanizace na krajinu v obecné rovině nebo na základě zkušeností z odborných statí západoevropských a amerických autorů.

Třetí kapitola dobře popisuje vývoj suburbánního rozvoje a slouží především k výběru obcí pro další sledování. V závěru kapitoly jsou prezentovány velmi stručně hlavní výsledky z terénního mapování. Částečně jsou analyzovány nárůsty zastavěných ploch. Práce však mohla s využitím map odpovědět na mnohé další otázky: Jaké množství a podíl OIR je v jednotlivých sídlech přestavěno na trvalé bydlení? Kolik domů vzniklo mimo zastavitelná území v územních plánech? Jaké je morfolgie (kompaktnost) nové výstavby a její návaznost/izolace od obecní infrastruktury, služeb a dopravy? Některé otázky by mohl diplomant s využitím map v příloze více rozebrat u obhajoby. U výpočtu relativního ukazatele pro mapu 3.2 měl být jako jmenovatel využit stav počtu obyvatel z roku 1997 nebo 2001, nikoli 1991.

Ve čtvrté kapitole hodnotí Petr Šváb dopady suburbanizace na fyzické a sociální prostředí. Při hodnocení negativních i pozitivních dopadů bylo nutno využít poznatků a metod dalších disciplín. Na fotografiích jsou názorně ukázány prohřešky proti architektonickým zásadám. Jejich vnímání může být ovšem velmi subjektivní. I když autor uvádí, že „kvalitu nové výstavby můžeme vyjádřit dílčí kvalitou jednotlivých staveb a urbanistickou kvalitou prostoru“, v práci chybí hodnocení geografům bližších aspektů urbanistického zasazení do krajiny a morfolgie zástavby např. na základě map z příloh 1-9. Některé detailní mapy obcí vybraných do hlubší analýzy v příloze chybí, přínosné by bylo zejména zařazení Bubovic, které jsou vytipovány jako jedna z případových studií. Na str. 46 a 47 jsou zařazeny dva téměř identické odstavce vypovídající o trávení času a soužití nových obyvatel. S tvrzeními nesouhlasím a žádám autora, aby je doložil. Podloženy nejsou ani další údaje o dopadech na sociální prostředí. Reálnou situaci naopak velmi dobře vystihuje text kapitoly 4.2.1.

Pátá kapitola hodnotí pozici jednotlivých aktérů při výstavbě domů v CHKO. Petr Šváb úspěšně pronikl do formálních i neformálních postupů, popisuje porušení zákonů v konkrétních případech a snaží se navrhnout dílčí řešení. Oceňuji dobrou orientaci v legislativních předpisech i mechanismech výstavby, i když zejména neformální postupy v malých obcích lze často velmi obtížně hodnotit. Autor se v návrzích řešení soustředí na roli CHKO a geografů, technická a legislativní vylepšení ponechává stranou.

Kvalitně je napsán závěr práce. Autor vyzdvihuje hlavní možnosti ovlivňování výstavby obcemi i SCHKO. Práce prokázala, že obce mohou úspěšně ovlivňovat stavební rozvoj na svém území. Diskusí je vliv fyzické izolace a role veřejných prostorů na sociální soudržnost starých a nových obyvatel obce, kterou může ovlivňovat dále např. začlenění nových obyvatel do veřejného a politického života, kulturní akce, aktivity dětí apod.

Po formální stránce má práce dobrou úroveň, zřídka se vyskytují jazykové prohřešky: „vesnice se vyklidňovaly“ (str. 31), „obce nevedou existenci“ (str. 36), hrubka v poslední větě na str. 70, „řešení je obtížně řešitelné“ (str. 71), „zmírňovaly“ (str. 72). Vzorně jsou zpracované mapové přílohy, lépe mohla být vyvedena formální úprava tabulek. Citace územních plánů jednotlivých obcí v seznamu literatury by měly být doplněny alespoň o rok vydání.

Autor postupoval přímo a logicky k naplnění jasně zadání práce. Diplomová práce může přispět obcím i Správě CHKO k úspěšnějšímu usměrňování rozvoje, je zároveň náznakem komplexně-geografického pojetí výzkumu. Diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

Ve Skřivanech, 17.9. 2006

RNDr. Martin Ouředníček, Ph.D.
vedoucí diplomové práce